

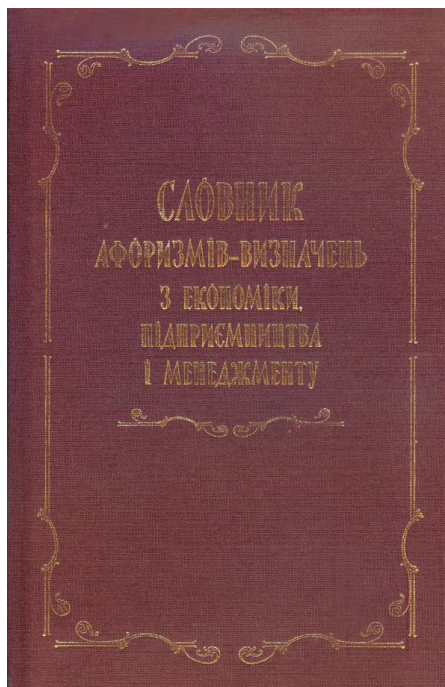
РЕЦЕНЗІЇ, ХРОНІКИ НАУКОВОГО ЖИТТЯ

УДК 81'374

Г.В. НАКОНЕЧНА,
кандидатка філологічних наук,
доцентка катедри української мови
Національного університету «Львівська політехніка»

ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ В АФОРИЗМАХ-ВИЗНАЧЕННЯХ

Рецензія на видання: Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Кобилянський В.О.
Словник афоризмів-визначень з економіки, підприємництва
і менеджменту. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 408 с.

Прихильники точного й влучного слова, фахівці-економісти й філологи, вибагливі й зацікавлені читачі, поціновувачі книжкових видань, що творчо поєднують у собі наукову точність і художню оригінальність, мають усі підстави насолодитися чудовою книгою – новим словником афоризмів-визначень зі сфери економіки, підприємництва й менеджменту. Автори видання – це творчий тандем у складі науковця-економіста, заслуженого працівника освіти України Анатолія Загороднього, філолога-україніста професора Геннадія Вознюка й підприємця-практика Олександра Кобилянського.

Зміст і значення цієї книги впливає з її назви, в якій поєднано слова **афоризм** і **визначення**. *Визначення* – «формулювання, вислів, у якому розкривають зміст чого-небудь, його істотні ознаки» [Куньч, 2007, с. 126]. Наявність ґрунтовних, вичерпних і докладних визначень наукових понять певної галузі знань притаманна термінологічним словникам тлумачного типу, позаяк їхні автори мають на меті якомога точніше й повніше описати суть означуваних понять. Отож і не дивно, що словникові статті в термінологічних словниках зазвичай великі

за обсягом, громіздкі й складні для запам'ятовування. Слово *афоризм* українська мова запозичила від давньогрецького слова *ἀφορισμός* (означення, вислів), воно має значення «короткий влучний вислів, що в стислій, зручній для запам'ятовування формі містить глибоку думку і став усталеним, крилатим» [Куньч, 2007, с. 46]. Рецензований словник афоризмів-визначень, акумулюючи в назві обидва поняття, демонструє взаємовиключні, на перший погляд, ознаки: з одного боку, строга відповідність суті означуваного поняття, з друго-

го – влучність, дотепність, запам'ятовуваність авторських формулювань. Гадаємо, саме ця особливість взятого до уваги науково-популярного видання є запорукою його успіху й популярності.

Шлях до створення такого оригінального типу словника був тривалим і насиченим копіткою роботою. Знані в Україні лексикографи Анатолій Загородній та Геннадій Вознюк у творчій співпраці від початку 90-х років минулого століття підготували й видали «Фінансовий словник» (Львів, 1996; 1997; К., 2000; 2002), останнє видання якого відзначено премією імені Івана Огієнка (2002), «Фінансово-економічний словник» (Львів, 2005; К., 2007; Львів, 2011), чимало інших галузевих економічних словників, як-от: «Словник-довідник з підприємництва та економіки будівництва» (Львів: Державний університет «Львівська політехніка», 1994. 296 с.); «Гроші. Валюта. Валютні цінності: термінологічний словник» (Львів: Бак, 2000. 184 с.); «Ринок фінансових послуг: термінологічний словник» (Львів: Бескид Біт, 2006. 700 с.); «Банківська справа: термінологічний словник» (Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. 508 с.); «Облік і аудит: термінологічний словник» (Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 632 с.) та ін. Ці лексикографічні видання є безцінними систематизованими зібраннями термінів і їх визначень, що відображають реальний стан сучасної економічної термінології та служать поступові новітніх українських економічних учень.

Цікавою та оригінальною виявилася ідея створити добірку афористичних суджень зі сфери економіки, підприємництва й менеджменту, адже саме влучна, стисла форма таких визначень, самобутність і дотепність трактувань відповідних наукових понять приваблюють читачів, допомагають їм краще осягнути складну суть означуваних термінів і легко запам'ятати афористичну думку та відтворювати її в разі потреби. Звернімося до рецензованої книги, аби відчуті її змістове й емоційне наповнення. Термін «банк», приміром, має в словнику і лірично-поетичне тлумачення «Банк – це грошове перехрестя» (Віктор Кротов), і гумористично-метафоричне «Банк – це місце, де вам позичать парасольку в ясну погоду і будуть вимагати повернути її назад, коли почнеться дощ» (Роберт Фрост), і дотепно-влучне «Банк – ваш друг, а друзі обходяться недешево» (NN) [Загородній, Вознюк, Кобилянський, 2021, с. 17]. Або термін «фінанси», який метафорично потрактовано цитатою Армана Рішельє «Фінанси є тією точкою опори, яка згідно з твердженням Архімеда дає змогу перевернути весь світ», проте комусь із читачів більше до вподоби буде помірковано-виважене судження Амброза Бірса «Фінанси – це мистецтво або наука управління доходами й ресурсами заради більшої вигоди менеджера», а ще комусь припаде до душі крилата фраза Віктора Кротова «Фінанси – це гроші в пошуках призначення» [Загородній, Вознюк, Кобилянський, 2021, с. 332].

Саме точність і запам'ятовуваність суджень – це та особливість афоризму, на якій акцентував німецький науковець і публіцист Вільгельм Швებель: «Афоризм – це істина, що легко запам'ятовується». Проте виокремити серед безлічі висловів іменитих і менш відомих людей ті, які справді адекватно відображають суть поняття, мають оригінальну форму й удатно-гумористичний зміст – це вкрай непросте завдання: цей складний жанр вимагає напруженої уваги до кожної думки та копіткого опрацювання різнопланових матеріалів. У виданні зібрано більш ніж 5 тисяч афоризмів-визначень відомих економістів, бізнесменів, письменників, політиків, науковців – лише покажчик імен охоплює понад 50 сторінок. А їхні афористичні визначення понять, дібрані до словникового складу, відзначаються інтелігентно-стриманою дотепністю («олігарх – це не той, в кого багато грошей, а той, в кого мало совісті» (Нік Синявін) [Загородній, Вознюк, Кобилянський, 2021, с. 196]), метким метафоричним баченням («бізнес – це битва, але жорстокіша битва, ніж звичайний бій. У бою вас можуть убити, але ви помрете вільним. У бізнесі, якщо ви програєте, стаєте рабом. Ви потрапляєте у фінансове рабство. У рабство потрапляють ваші діти» (Володимир Довгань) [Загородній, Вознюк, Кобилянський, 2021, с. 28]), яскравістю і повчальністю формулювань («Дебет – це той же кредит, тільки чужий» (NN) [Загородній, Вознюк, Кобилянський, 2021, с. 79]).

Гадаю, що зібрані й упорядковані за ключовими словами в алфавітній послідовності численні влучні думки провідних економістів-науковців і менеджерів-практиків є особливо цінним довідково-навчальним матеріалом для молодого покоління – студентів і аспірантів.

Адже це зібрання афоризмів-визначень не лише сприятиме утвердженню фахових знань молоді, а й посилюватиме мовну компетенцію юнаків і юнок, подарує їм певну естетичну насолоду і дасть змогу засвоїти й застосовувати в подальшій професійній діяльності дотепні крилаті формулювання.

Показчик імен та список використаної літератури засвідчує, що під час роботи над словником було використано численні наукові, навчально-методичні й довідкові видання: монографії, наукові й науково-популярні статті, навчальну літературу, термінологічні й енциклопедичні словники, нормативні та спеціальні видання. Тому словник знадобиться й професіоналові, й аматору-початківцеві. Він, безумовно, зацікавить викладачів і студентів, аспірантів економічних спеціальностей, підприємців, економістів та менеджерів підприємств різних форм власності, працівників банківських установ, страхових компаній, фіскальних органів – усіх, хто цікавиться сучасною фінансово-економічною проблематикою.

Перефразовуючи неперевершений вислів Максима Рильського, рецензований «Словник афоризмів-визначень з економіки, підприємництва і менеджменту» поєднав у собі «троянди й виноград, красиве і корисне» з інтерпретації термінів цієї галузі знань, він засвідчує новаторство авторського колективу в доборі яскравих і оригінальних визначень відповідних понять, а також актуальність, універсальність, корисність словника.

Список використаної літератури

Загородній, А.Г., Вознюк, Г.Л., Кобилянський, В.О. (2021). *Словник афоризмів-визначень з економіки, підприємництва і менеджменту*. Львів: Видавництво Львівської політехніки.

Куньч, З.Й. (2007). *Універсальний словник української мови*. Тернопіль: Видавництво навчальної книги «Богдан».

References

Kunch, Z.J. (2007). *Universal'nyj slovnyk ukrains'koi movy* [Universal dictionary of the Ukrainian language]. Ternopil, Bohdan Publ., 847 p.

Zahorodniy, A.H., Vozniuk, H.L., Kobylansky, V.O. (2021). *Slovnyk aforyzmiv-vyznachen z ekonomiky, pidprijemnytstva i menedzhmentu* [Dictionary of Aphorisms-definitions in Economics, Entrepreneurship and Management]. Lviv, Vydavnytstvo Lvivskoi Politekhniky Publ., 408 p.

Одержано 26.08.2021.